

rima i namjeni veze Korčula—Pelješac—Hvar—Biokovo 1941/42. pod naslovom »Organizatori prvih partizanskih veza« (IV, 316—7).

J. Tomić, Četvrta armija i Jugoslavenska mornarica oslobađaju Kvarnerska ostrva i Istru 1945 (XII, 59—61).

Nepotpisan je članak »Značajni događaji iz NOB na moru« (IX, 99—100).

III Biografske bilješke

M. Ređo, Poginuli dubrovački pomorci za slobodu (I, 47—9), piše o Peru Stijepiću, Josipu Miloslaviću, Nikoli Napici, Marku Đendinoviću, Dušku Bartuliću, Momčilu Arbutini, Martinu Šunju i Dinku Batistiću.

I. Perić, Životopis trojice mladih revolucionara (XI, 206—8), piše o Mariji i Anuški Radeljević i Mišu Simoniju.

M. Petričević, Revolucionar Nikola Mašanović (VIII, 237—8), Dušan Todrović-Brko, borac i revolucionar (XI, 316).

U rubrici *Likovi naših revolucionara* nalaze se još bilješke o Ivanu Cetiniću-Bili, Ivanu Mordinu-Crnom, Mariji Radeljević, Petru Stijepiću, Mihu Mrnareviću, Ivu Golubu (VI, 131—6), Nikici Franić-Vukovac, Silviji Bebi Koradžija, Marku Curtiniju (VI, 206—8), Josipu Miloslaviću, Anuški Radeljević i Darku Urliču (VI, 271—2).

IV Ostali prilozi

Pod naslovom »Potjernica za drugom Titom« (VI, 119) pripoćen je dokument iz Historijskog arhiva u Dubrovniku, kojim je Banska uprava Zetske banovine, na temelju zagrebačke redarstvene tjeralice, raspisala 13. I 1936. tjeralicu za I. Mačkom, R. Čukovićem, C. Jovanovićem, Č. Brezovcem, J. Brozom, A. Gržetić, M. Marčelja, J. Petrićem, S. Pricom i M. Zovkom.

V. Mičović, Iz istorije revolucionarnog pokreta u Jugoslavenskom rečnom brodarstvu (VI, 123—4; iz 20-ih godina).

J. Lopičić, Borba KPJ za ceklinske ribolove (VI, 267—271) i Trinaestojulski ustanak pod Obodom (VIII, 234—6).

Nepotpisan je prilog »Revolucionarna djelatnost KPJ u Boki Kotorskoj, Baru i Ulcinju« (VI, 125—6).

T. Macan

BEITRAGE ZUR GESCHICHTE DER DEUTSCHEN ARBEITER- BEWEGUNG, Istočni Berlin, 1968, 1—6 + dva prigodna broja

Taj časopis izlazi kao dvomjesečnik i organ je Instituta marksizma i lenjinizma u Istočnom Berlinu. Ima ustaljene rubrike od općih većih priloga, dokumente i ostali izvorni materijal, kraća znanstvena saopćenja i rubriku kraćih prikaza uz bibliografiju članaka iz pojedinih časopisa. Uz te rubrike se s vremena na vrijeme javljaju i nove, a ponekad su i čitavi brojevi, izostavivši sve rubrike, posvećeni nekoj značajnijoj obljetnici ili nekoj ličnosti.

Ne ulazeći u valorizaciju priloga, spomenut ćemo samo neke priloge i saopćenja, što mogu biti korisni napose onim istraživačima koji se na širem planu bave poviješću radničkog pokreta.

S obzirom na veće i manje priloge, upozoravamo na rad Ruthe Rüdiger koja iznosi veoma zanimljive nove podatke o radu i djelovanju Saveza komunista godine 1850. Isto tako je spomena vrijedan omanji prilog B. Birwe o prvim prijevodima Marxa u Mongoliji. Prema njegovim navodima prvi prijevod »Komunističkog manifesta« pojavio se u Mongoliji godine 1925, a uskoro nakon toga uslijedili su i prijevodi »Kapitala« u većim i manjim izvodima (sve br. 1). Broj 2 je čitav ispunjen ovećim radovima koji su problemski manje-više vezani uz Marxove akcije u vrijeme revolucionarnih godina 1848. i 1849. Broj 3 je čitav posvećen 75-oj godišnjici Waltera Ulbrichta. Veći dio priloga odnosi se na njegov život i djelovanje, od njegovih istupa godine 1918. pa do naših dana. W. M. Iskrow objelodanjuje u ovećem prilogu svoja gledišta o lenjinizmu i o pojavama u radničkom pokretu razvijenijih evropskih zemalja. W. W. Čistjakov govori o uplivu ruske revolucije 1905—1907. na razvoj Rose Luxemburg (br. 4). Skrećemo pažnju i na raspravu Annemie Laschitz pod naslovom Kautsky i centralizam. Prilog je raden na osnovi novije literature, uz analizu nekih Kautskijevih radova vezanih uz problem (br. 5). Wolfgang Kiessling objelodanio je u ovećem članku materijale o akcijama »Slobodne Njemačke« u Mexiku od 1941. i dalje s kraćim osvrtom na prilike od 1933. do 1941. (br. 6).

U rubrici Znanstvena saopćenja nailazimo na brojne veće i manje vijesti i bilješke o sastancima, simpozijima, izložbama i ostalim javnim manifestacijama u godini 1967. i na početku 1968. u DDR i daleko van njenih granica. Objelodanjene su između ostalog dvije oveće vijesti o Znanstvenim sastancima koji su u povodu 100-godišnjice izlaženja Marxova »Kapitala« održani u Moskvi i Istočnom Berlinu. U povodu toga priređena je bila u Istočnom Berlinu i zanimljiva izložba posvećena istoj temi. Na njoj su bila izložena sva važnija izdanja »Kapitala« uz Marxove predradnje na djelu. Osobitu su pažnju pobudili i francuski prijevodi, nastali između 1872. i 1875. u Parizu. Njihov je izdavač bio nekadašnji komunar Maurice Lachatre. Izloženi su bili i Lenjinovi prilozi u kojima je svojevremeno vrednovao Marxov »Kapital« (br. 1). Registriran je i velik međunarodni Znanstveni skup u Ulan-Batoru, što ga je organizirala Akademija nauka Mongolske Narodne Republike, u povodu proslave 50-godišnjice oktobarske revolucije. To je bio prvi takav sastanak održan u Narodnoj Republici Mongoliji; prisustvovali su mu osim znanstvenih radnika iz Sovjetskog Saveza, pojedinci iz DDR, uz zastupnike poljske, mađarske i bugarske Akademije nauka, te predstavnike Indije, Malija i Kongo-Brazavillea (br. 3).

U rubrici prikaza knjiga redovito izlaze kraće ocjene novih knjiga o historiji radničkog pokreta u DDR i u svijetu, a u bibliografskom spisku članaka iz pojedinih evropskih i vanevropskih zemalja registrirana je i Jugoslavija, na žalost sa svega nekoliko podataka. Smatramo da bi, svakako, bilo korisno i potrebno tu rubriku dopuniti i materijalima iz časopisa našeg Instituta i ostalih časopisa koji se u Jugoslaviji bave poviješću radničkog pokreta.

Na kraju napominjem da je redakcija časopisa godine 1968. izdala i dva prigodna broja, jedan isključivo posvećen 50-godišnjici novembarske revolucije u Njemačkoj i drugi 150-godišnjici rođenja Karla Marxa.

M. Despot